

Standardní knihovny C. Kódovací příklady.

Jan Faigl

Katedra počítačů
Fakulta elektrotechnická
České vysoké učení technické v Praze

Přednáška 07

BAB36PRGA – Programování v C

Přehled témat

- Část 1 – Standardní knihovny, čtení/zápis ze/do souboru
Standardní knihovny
Práce se soubory
Zpracování chyb *S. G. Kochan: kapitola 16, Appendix B*
- Část 2 – Kódovací příklady
Kódovací příklad – goto
Kódovací příklad – struct
Kódovací příklad – Načítání a ukládání složeného typu struct
Makefile
- Část 3 – Zadání 7. domácího úkolu (HW7)

Část I

Část 1 – Standardní knihovny, čtení/zápis ze souboru

Standardní knihovny

- Jazyk C sám osobě neobsahuje prostředky pro vstup/výstup dat, složitější matematické operace ani:
 - práci z textovými řetězci;
 - správu paměti pro dynamické přidělování;
 - vyhodnocení běhových chyb (run-time errors).
- Tyto a další funkce jsou obsaženy ve standardních knihovnách, které jsou součástí překladače jazyka C.
 - **Knihovny** – přeložený kód se připojuje k programu, např `libc.so`.
Viz např. `ltd a.out`.
 - **Hlavičkové soubory** – obsahují prototypy funkcí, definice typů, makra a konstanty a vkládají se do zdrojových souborů příkazem preprocesoru `#include <jmeno_knihovny.h>`.
Např. `#include <stdio.h>`

Standardní knihovny

- `stdio.h` – Vstup a výstup (formátovaný i neformátovaný)
- `stdlib.h` – Matematické funkce, alokace paměti, převod řetězců na čísla, řazení (`qsort`), vyhledávání (`bsearch`), generování náhodných čísel (`rand`)
- `limits.h` – Rozsahy číselných typů
- `math.h` – Matematické funkce
- `errno.h` – Definice chybových hodnot
- `assert.h` – Zpracování běhových chyb
- `cctype.h` – Klasifikace znaků (`char`)
- `string.h` – Řetězce, blokové přenosy dat v paměti (`memcpy`)
- `locale.h` – Internacionalizace
- `time.h` – Datum a čas

Základní práce se soubory – otevření souboru

- Knihovna `stdio.h`.
- Přístup k souboru je prostřednictvím ukazatele `FILE*`.
- Otevření souboru `FILE *fopen(char *filename, char *mode);`.
- Práce s textovými a binárními (*modifikátor "b"*) soubory.
- Soubory jsou čteny/zapisovány sekvenčně.
 - Se soubory se pracuje jako s proudem dat — postupné načítání/zápis.
 - Aktuální „pozici“ v souboru si můžeme představit jako kurzor.
 - Při otevření souboru se kurzor nastavuje na začátek souboru.
- Režim práce se souborem je dán hodnotou proměnné `mode`
 - `"r"` – režim čtení; `"r"` – čtení textového souboru, `"rb"` – čtení binárního souboru
 - `"w"` – režim zápisu; Vytvoří soubor, pokud neexistuje, jinak smaže obsah souboru
 - `"a"` – režim přidávání do souboru. Kurzor je nastaven na konec souboru.
- Můžeme kombinovat s dalšími režimy otevření souboru, např. `"r+"` pro otevření souboru pro čtení i zápis. viz `man fopen`

Standardní knihovny (POSIX)

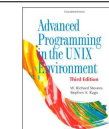
Komunikace s operačním systémem (OS).

POSIX – Portable Operating System Interface

- `stdlib.h` – Funkce využívají prostředků OS
- `signal.h` – Asynchronní události, vlákna
- `unistd.h` – Procesy, čtení/zápis souborů, ...
- `pthread.h` – Vlákna (POSIX Threads)
- `threads.h` – Standardní knihovna pro práci s vlákny (C11)

Advanced Programming in the UNIX Environment, 3rd edition, W. Richard Stevens, Stephen A. Rago Addison-Wesley, 2013, ISBN 978-0-321-63773-4

Testování – otevření/zavření souboru

- Testování otevření souboru.

```

1 char *fname = "file.txt";

3 if ((f = fopen(fname, "r")) == NULL) {
4     fprintf(stderr, "Error: open file '%s'\n", fname);
5 }

■ Zavření souboru – int fclose(FILE *file);

1 if (fclose(f) == EOF) {
2     fprintf(stderr, "Error: close file '%s'\n", fname);
3 }

■ Dosažení konce souboru – int feof(FILE *file);
```

Příklad – čtení souboru znak po znaku

- Čtení znaku: `int getc(FILE *file);`
- Hodnota znaku (`unsigned char`) je vrácena jako `int`.

```
1 int count = 0;
2 while ((c = getc(f)) != EOF) {
3     printf("Read character %d is '%c'\n", count, c);
4     count++;
5 }
```

lec07/read_file.c

- Pokud nastane chyba nebo konec souboru vrátí funkce `getc` hodnotu `EOF`.
- Pro rozlišení chyby a konce souboru lze využít funkce `feof()` a `ferror()`.

Zápis do textového souboru

- Zápis po znaku – `int putc(int c, FILE *file);`
- Formátovaný výstup `int fprintf(FILE *file, const *format, ...);`

```
1 int main(int argc, char *argv[])
2 {
3     char *fname = argc > 1 ? argv[1] : "out.txt";
4     FILE *f;
5     if ((f = fopen(fname, "w")) == NULL) {
6         fprintf(stderr, "Error: Open file '%s'\n", fname);
7         return -1;
8     }
9     fprintf(f, "Program arguments argc: %d\n", argc);
10    for (int i = 0; i < argc; ++i) {
11        fprintf(f, "argv[%d]='%s'\n", i, argv[i]);
12    }
13    if (fclose(f) == EOF) {
14        fprintf(stderr, "Error: Close file '%s'\n", fname);
15        return -1;
16    }
17    return 0;
18 }
```

lec07/file_printf.c

- Identicky k `stderr` lze použít `stdout` a `stdin` pro čtení.

Formátované čtení z textového souboru

- `int fscanf(FILE *file, const char *format, ...);`
- Analogie formátovanému vstupu.

Pro vyplnění hodnot proměnných předáváme ukazatel.

- Vrací počet přečtených položek, například pro vstup
record 1 13.4
- příkaz: `int r = fscanf(f, "%s %d %lf\n", str, &i, &d);`
- vrátí v případě úspěšného čtení hodnotu proměnné
`r == 3.`

- Při čtení textového řetězce je nutné zajistit dostatečný paměťový prostor pro načítaný textový řetězec, např. omezením velikosti řetězce.

```
char str[10];
int r = fscanf(f, "%9s %d %lf\n", str, &i, &d);
```

lec07/file_scanf.c

Náhodný přístup k souborům – `fseek()`

- Nastavení pozice kurzoru v souboru relativně vůči `whence` v bajtech.
- `int fseek(FILE *stream, long offset, int whence);`,
kde `whence`
 - `SEEK_SET` – nastavení pozice od začátku souboru;
 - `SEEK_CUR` – relativní hodnota vůči současné pozici v souboru;
 - `SEEK_END` – nastavení pozice od konce souboru.
- `fseek()` vrací 0 v případě úspěšného nastavení pozice.

- Nastavení pozice v souboru na začátek.

```
void rewind(FILE *stream);
```

Binární čtení/zápis z/do souboru

- Otevření souboru s příznakem "b".

Vliv na řetězce, řídicí znaky např. "\0", \n nebo EOF či EOT – Ctrl+Z.

- Pro čtení a zápis bloku dat můžeme využít funkce `fread()` a `fwrite()` z knihovny `stdio.h`.
- Načtení `nmemb` prvků, každý o velikosti `size` bajtů.
`size_t fread(void* ptr, size_t size, size_t nmemb, FILE *stream);`
- Zápis `nmemb` prvků, každý o velikosti `size` bajtů.
`size_t fwrite(const void *ptr, size_t size, size_t nmemb, FILE *stream);`
- Funkce vrací počet přečtených/zapsaných prvků o velikosti `size`.
- Pokud došlo k chybě nebo detekci konce souboru, funkce vrací menší než očekávaný počet bajtů.

Příklad použití `errno` (chyba při otevření souboru)

```
1 #include <stdio.h>
2 #include <errno.h>
3 #include <string.h>
```

```
5 int main(int argc, char *argv[])
6 {
7     FILE *f = fopen("soubor.txt", "r");
8     if (f == NULL) {
9         int r = errno;
10        printf("Open file failed errno value %d\n", errno);
11        printf("String error '%s'\n", strerror(r));
12    }
13    return 0;
14 }
```

lec07/errno.c

- Výstup při neexistujícím souboru.
Open file failed errno value 2
String error 'No such file or directory'
- Výstup při pokusu otevřít soubor bez práv přístupu k souboru.
Open file failed errno value 13
String error 'Permission denied'

Zpracování chyb

- Základní chybové kódy jsou definovány v `<errno.h>`.
- Tyto kódy jsou ve standardních C knihovnách používány jako příznaky nastavené v případě selhání volání funkce v globální proměnné `errno`.
- Například otevření souboru `fopen()` vrací hodnotu `NULL`, pokud se soubor nepodařilo otevřít.
- Z této hodnoty, ale nepoznáme proč volání selhalo.
- Pro funkce, které nastavují `errno`, můžeme podle hodnoty identifikovat důvod chyby.
- Textový popis číselných kódů pro standardní knihovnu C je definován v `<string.h>`.
- Řetězec můžeme získat voláním funkce

```
char* strerror(int errnum);
```

Testovací makro `assert()`

- Do kódu lze přidat podmínky na nutné hodnoty proměnných.
- Testovat můžeme makrem `assert(expr)` z knihovny `<assert.h>`.
- Pokud není `expr true`, program se ukončí a vypíše jméno zdrojového souboru a číslo řádku.
- Makro vloží příslušný kód do programu.
Relativně jednoduchý způsob indikace chyby, např. nevhodným argumentem funkce, posloupností volání, ale jako strukturální chyba programu, nikoliv hodnot definovaných za běhu.
- Vložení makra lze zabránit kompilací s definováním makra `NDEBUG`. [man assert](#)
- Makro `assert` má význam zejména při ladění program.

```
1 #include <stdio.h>
2 #include <assert.h>
3
4 int main(int argc, char *argv[])
5 {
6     assert(argc > 1);
7     printf("program argc: %d\n", argc);
8     return 0;
9 }
```

lec07/assert.c

- Uvedený příklad pouze demonstruje použití `assert()`.
- Není vhodné testovat proměnné definované za běhu programu.
- Test `assert()` nebude do programu vložen při kompilaci s `NDEBUG`.

Příklad použití makra assert()

- Kompilace s makrem a spuštění programu bez/s argumentem.

```
$ clang assert.c -o assert
$ ./assert
Assertion failed: (argc > 1), function main, file assert.c, line 5.
zsh: abort      ./assert
```

```
$ ./assert 2
start argc: 2
```

- Kompilace bez makra a spuštění programu bez/s argumentem.

```
$ clang -DDEBUG assert.c -o assert
$ ./assert
program start argc: 1
$ ./assert 2
program start argc: 2
```

lec07/assert.c

Příkazy dlouhého skoku

- Příkaz `goto` je možné použít pouze v rámci jedné funkce.
- Knihovna `<setjmp.h>` definuje funkce `setjmp()` a `longjmp()` pro skoky mezi funkcemi.
- `setjmp()` uloží aktuální stav registrů procesoru a pokud funkce vrátí hodnotu různou od 0, došlo k volání `longjmp()`.
- Při volání `longjmp()` jsou hodnoty registrů procesoru obnoveny a program pokračuje od místa volání `setjmp()`.

Kombinaci `setjmp()` a `longjmp()` lze využít pro implementaci ošetření výjimečných stavů podobně jako `try-catch` v jiných programovacích jazycích.

```
1 #include <setjmp.h>
2 jmp_buf jb;
3 int compute(int x, int y);
4 void error_handler(void);
5 if (setjmp(jb) == 0) {
6     r = compute(x, y);
7     return 0;
8 } else {
9     error_handler();
10    return -1;
11 }
13 int compute(int x, int y) {
14     if (y == 0) {
15         longjmp(jb, 1);
16     } else {
17         x = (x + y * 2);
18         return (x / y);
19     }
20 }
21 void error_handler(void) {
22     printf("Error\n");
23 }
```

Test alokace paměti a předčasné ukončení programu

- Dynamické přidělení paměti (`malloc`) je vhodné vždy kontrolovat.
- Pragmaticky můžeme očekávat typický průběh program bezchybný, včetně dynamické alokace paměti.
- Pak může být vhodné přidělení paměti kontrolovat, ale předčasně program ukončit v případě chyby.
- Nicméně stále je vhodné dát uživateli možnost dozvědět se, proč se program předčasně ukončil.
- Můžeme si tak napsat vlastní funkci (makro) `my_assert`, které ovšem nelze vyřadit kompilací s `-NDEBUG`.

```
1 #ifndef __MY_ASSERT_H__
2 #define __MY_ASSERT_H__
3
4 #include <stdio.h> //because of fprintf()
5 #include <stdlib.h> //because of exit() and malloc

7 #define my_assert(x, line, file) \
8     if (!(x)) {\
9         fprintf(stderr, "my_assert fail, line: %d,\
10        file %s\n", line, file);\
11        exit(-1);\
12    }

1 #include "my_assert.h"
2 ...
3 int *a = malloc(SIZE * sizeof(*a));
4 my_assert(a, __LINE__, __FILE__);
5 ...

lec07/demo-my_assert.c

$ clang demo-my_assert.c -o demo-my_assert
$ ulimit -v 10240
$ ./demo-my_assert
my_assert fail, line: 14, file demo-my_assert.c
```

lec07/my_assert.h

- Při chybě dokážeme ve zdrojovém souboru dohledat místo a důvod chyb.

Část II

Část 2 – Kódovací příklady

Kódovací příklad – Ne úplně čitelné použití goto

- Použití `goto` souvisí zejména s čitelností kódu, může jej využít reakci na návratové hodnoty.

```

1 #include <stdio.h>
2
3 int main(void)
4 {
5     int c = getchar();
6     if (c >= '0' && c <= '9') {
7         goto print_digit;
8     }
9     goto print_error;
10 print_digit:
11     printf("User input '%c' that has ASCII code value %d\n", c, c);
12     goto leave;
13 print_error:
14     fprintf(stderr, "ERROR: Expected input value is '0'--'9'\n");
15 leave:
16     return 0;
17 }

```

 [Low Level Learning: why is it illegal to use "goto"?](#)

- Uvedený příklad je funkční, ale načítelnosti úplně nepřidává.

V našem případě se plně obejdeme bez `goto`, obecně ale může být jeho použití užitečné, např. pokud testujeme postupně volání funkcí.

Kódovací příklad – struct 1/3

- Implementujme složený typ s dvěma položkami typu pole znaků `username` a `number`, kde první položku chceme interpretovat jako textový řetězec (*null terminated*), ale ve druhém případě pouze jako pole znaků.

Ukázkový příklad, jehož hlavní motivace je uložení paměti do souboru a náhled na obsah souboru.

```

1 #define USERNAME_SIZE 8
2 #define NUMBER_DIGITS 4
3
4 struct record {
5     char username[USERNAME_SIZE + 1];
6     char number[NUMBER_DIGITS];
7 };
8
9 int main(void) {
10     struct record records[] = {
11         { .username = "user01" },
12         { .username = "user02" },
13         { .username = "admin" },
14         { .username = "root" },
15         { .username = '\0' } // null terminating array
16     };
17
18     fprintf(stderr, "DEBUG: size of struct %lu\n",
19             sizeof(struct record));
20     fprintf(stderr, "DEBUG: size of records %lu\n",
21             sizeof(records));
22 }

```

- Položka `username` je o jeden znak delší, uložení `'\0'`.
 - Položka `number` je zápis čísla o maximální hodnotě 9999 (počet řádů 4) v textové podobě (0000–9999).
 - Velikost složeného typu je dána velikostí jednotlivých položek.
 - Pole záznamů inicializujeme se zarážkou (poslední prvek obsahuje prázdný řetězec v položce `username`).
- ```

$ clang struct.c && ./a.out
DEBUG: size of struct 13
DEBUG: size of records 6

```
- Na příkladu si ukážeme, jak převést celé číslo na textovou reprezentaci, k čemuž použijeme několik pomocných funkcí.
  - Implementujeme si funkce pro tisk záznamu a pole záznamů.
  - Položku `number` naplníme programově z celého čísla s kontrolou, zdali se číslo vejde do `NUMBER_DIGITS`.
  - Složený typ a implementaci funkcí realizujeme v samostatném modulu `record.h` a `record.c`.

## Kódovací příklad – struct 2/3

```

1 #ifndef __RECORD_H__
2 #define __RECORD_H__
3
4 #define USERNAME_SIZE 8
5 #define NUMBER_DIGITS 4
6
7 struct record {
8 char username[USERNAME_SIZE + 1];
9 char number[NUMBER_DIGITS];
10 };
11
12 void print_record(const struct record * record);
13 void print(const struct record * const records);
14
15 unsigned int fill_numbers(struct record * const records);
16
17 #endif

```

`record.h`

- V C nemůžeme přetěžovat jména funkcí, proto máme funkci `print_record()` a `print()`.
- Funkce `fill_numbers()` vyplní položky `numbers` v posloupnosti hodnot typu `struct record`.

```

1 #include <stdio.h>
2 #include <limits.h>
3 #include <assert.h> // strukturální testy
4
5 #include "record.h"

```

`record.c`

```

33 void print_record(const struct record * record)
34 {
35 if (record) {
36 printf("Record\n");
37 printf("|- username: \"%s\"\n", record->username);
38 printf("|- number: ");
39 print_chars(NUMBER_DIGITS, record->number);
40 printf("\n\n");
41 // printf("|- number: %s\n\n"); // Vyzkoušejte!
42 }
43 }
44
45 void print(const struct record * const records)
46 {
47 struct record const *cur = records;
48 while (cur && cur->username[0]) {
49 print_record(cur);
50 cur += 1; // pointer arithmetic
51 }
52 }

```

`record.c`

## Kódovací příklad – struct 3/3

```

7 static unsigned short get_max_number(unsigned int digits)
8 {
9 unsigned int number = 1;
10 assert(sizeof(short) < sizeof(int)); // 16 vs. 32?
11 for (unsigned int i = 0; i < digits; ++i) {
12 number *= 10;
13 }
14 assert(number <= USHRT_MAX); // short
15 return number - 1;
16 }
17
18 static void fill_record_number(unsigned short n, int
19 digits, char *number)
20 { //number needs to be at least digits large
21 for (int i = digits - 1; i >= 0; --i) {
22 number[i] = (n % 10) + '0';
23 n = n / 10;
24 }
25 }

```

`record.c`

- V programu máme snahu testovat velikost paměťové reprezentace.

```

26 static void print_chars(size_t digits, const char *number)
27 { // number je ukazatel na konstantní hodnotu
28 for (size_t i = 0; i < digits; ++i, ++number) {
29 putchar(*number);
30 }
31 }

```

`record.c`

```

54 unsigned int fill_numbers(struct record * const records)
55 {
56 struct record *cur = records;
57 unsigned short n = 0;
58 const short max_number = get_max_number(NUMBER_DIGITS);
59
60 while (cur && cur->username[0]) {
61 assert(n <= max_number); // Vyplňujeme programově
62 fill_record_number(n, NUMBER_DIGITS, cur->number);
63 n += 1;
64 cur += 1;
65 }
66 return n;
67 }

```

`record.c`

- Lokální pomocné funkce jsou `static`.
- Hodnoty položky `number` vyplňujeme programově inkrementálně od hodnoty 0000.

## Kódovací příklad – Načítání a ukládání struct 1/4

```

1 #include <stdio.h>
2 #include <stdlib.h>
3
4 #include "record.h"
5
6 int main(void) {
7 int ret = EXIT_SUCCESS;
8
9 struct record records[] = {
10 { .username = "user01" },
11 { .username = "user02" },
12 { .username = "admin" },
13 { .username = "root" },
14 { .username = "jif" },
15 { .username = '\0' } // null terminating array
16 };
17
18 fprintf(stderr, "DEBUG: size of struct %lu\n",
19 sizeof(struct record));
20 fprintf(stderr, "DEBUG: size of records %lu\n",
21 sizeof(records));
22
23 unsigned int n = fill_numbers(records); // number!
24 print(records);

```

```

24 const char *fname = "records.dat";
25 FILE *fd = fopen("records.dat", "w"); // uložení records
26 if (fd) {
27 size_t saved = fwrite(records, sizeof(struct record), n, fd);
28 size_t size = n * sizeof(struct record);
29 printf("DEBUG: saved bytes %lu out of %lu\n", saved * sizeof(struct
30 record), size);
31 } else {
32 fprintf(stderr, "ERROR: Cannot open \"%s\" for writing\n", fname);
33 ret = EXIT_FAILURE;
34 }
35 return ret;

```

```

$ clang -c record.c -o record.o
$ clang save_struct.c record.o -o save && ./save
DEBUG: size of struct 13
DEBUG: size of records 78
Record
|- username: "user01"
|- number: 0000
...
Record
|- username: "jif"
|- number: 0004
DEBUG: saved bytes 65 out of 65

```

save\_struct.c

## Kódovací příklad – Načítání a ukládání struct 3/4

```

1 #include <stdio.h>
2 #include <stdlib.h>
3
4 #include "record.h"
5
6 #define NUM_RECORDS 2
7
8 int main(void) {
9 const char *fname = "records.dat";
10
11 FILE *fd = fopen(fname, "r");
12 if (!fd) {
13 perror("Error open file");
14 goto error;
15 }
16 struct record *records = malloc(NUM_RECORDS
17 * sizeof(struct record));
18 if (!records) {
19 perror("Error malloc");
20 fclose(fd); // Korektně soubor zavíráme.
21 goto error;
22 }
23 ssize_t loaded;

```

```

23 while ((loaded = fread(records, sizeof(struct record), NUM_RECORDS, fd)) > 0) {
24 fprintf(stderr, "DEBUG: loaded records %lu\n", loaded);
25 for (size_t i = 0; i < loaded; ++i) {
26 print_record(&records[i]);
27 }
28 }
29 free(records);
30 fclose(fd);
31 goto leave;
32 error:
33 fprintf(stderr, "ERROR: during reading from the file \"%s\"\n", fname);
34 return 1;
35 leave:
36 return 0;

```

```

$ clang load_struct.c record.o -o load && ./load
DEBUG: loaded records 2
...
Record
|- username: "root"
|- number: 0003
DEBUG: loaded records 1
Record
|- username: "jif"
|- number: 0004

```

save\_struct.c

- Načtení bloku dat funkcí fread().

## Kódovací příklad – Načítání a ukládání struct 2/4

- Obsah uloženého souboru můžeme zkusit přímo otevřít v textovém editoru nebo použijeme program hexdump.

```

$ clang -c record.c -o record.o
$ clang save_struct.c record.o -o save
$./save 1>/dev/null
DEBUG: size of struct 13
DEBUG: size of records 78
$ hexdump -C records.dat
00000000 75 73 65 72 30 31 00 00 00 30 30 30 30 75 73 65 |user01...0000use|
00000010 72 30 32 00 00 00 30 30 30 31 61 64 6d 69 6e 00 |r02...0001admin.|
00000020 00 00 00 30 30 30 32 72 6f 6f 74 00 00 00 00 00 |...0002root.....|
00000030 30 30 30 33 6a 66 00 00 00 00 00 00 30 30 30 |0003jf.....000|
00000040 34 |4|
00000041

```

- V případě, že vytvořenému souboru records.dat odebereme práva zápisu, např. chmod 0 records.dat, program selže.

```

$ chmod 0 records.dat
$./save 1> /dev/null; echo $?
DEBUG: size of struct 13
DEBUG: size of records 78
ERROR: Cannot open file "records.dat" for writing
1

```

## Kódovací příklad – Načítání a ukládání struct 4/4 (lépe)

```

1 #include <stdio.h>
2 #include <stdlib.h>
3
4 #include "record.h"
5
6 #define NUM_RECORDS 2
7
8 enum { ERROR_FILE = 101, ERROR_MEM = 102};
9
10 void print_error(int error);
11
12 int main(void) {
13 int ret = EXIT_SUCCESS;
14 const char *fname = "records.dat";
15
16 FILE *fd = fopen(fname, "r");
17 if (!fd && (ret = ERROR_FILE)) { // ret!
18 goto leave;
19 }
20 struct record *records = malloc(
21 NUM_RECORDS * sizeof(struct record));
22 if (!records && (ret = ERROR_MEM)) { // ret!
23 goto leave;
24 }
25 ssize_t loaded;

```

```

25 while ((loaded = fread(records, sizeof(struct record), NUM_RECORDS, fd)) > 0) {
26 fprintf(stderr, "DEBUG: loaded records %lu\n", loaded);
27 for (size_t i = 0; i < loaded; ++i) {
28 print_record(&records[i]);
29 }
30 }
31 free(records);
32
33 leave:
34 if (fd) {
35 fclose(fd);
36 }
37 print_error(ret);
38 return ret;
39 }
40
41 void print_error(int error)
42 {
43 switch (error) {
44 case ERROR_FILE:
45 fprintf(stderr, "ERROR: open file\n");
46 break;
47 case ERROR_MEM:
48 fprintf(stderr, "ERROR: mem allocation\n");
49 break;
50 }
51 }

```

## Pravidla překladačů v gmake / make

- Pro řízení překladačů použijeme pravidlový předpis programu GNU make. `make` nebo `gmake`
- Pravidla se zapisují do souboru `Makefile`.

<http://www.gnu.org/software/make/make.html>

- Pravidla jsou deklarativní ve tvaru definice cíle, závislostí cíle a akce, která se má provést.

cíl : závislosti dvojtečka  
akce tabulátor

- Cíl (podobně jako závislosti) může být například symbolické jméno nebo jméno souboru.

`tload.o : tload.c`  
`clang -c tload.c -o tload.o`

- Předpis může být napsán velmi jednoduše.

*Například jako v uvedené ukázce.*

Flexibilita použití však spočívá především v použití zavedených proměnných, vnitřních proměnných a využití vzorů, neboť většina zdrojových souborů se překládá identicky.

## Příklad – Makefile

- Definujeme pravidlo pro vytvoření souborů `.o` z `.c` z aktuálních souborů v pracovním adresáři s koncovkou `.c`.

```
CC:=ccache $(CC)
CFLAGS+=-O2

OBJS=$(patsubst %.c,%.o,$(wildcard *.c))

TARGET=tload

bin: $(TARGET)

$(OBJS): %.o: %.c
$(CC) -c $(CFLAGS) $(CPPFLAGS) -o $@

$(TARGET): $(OBJS)
$(CC) $(OBJS) $(LDFLAGS) -o $@

clean:
$(RM) $(OBJS) $(TARGET)
```

`ccache`

`CC=clang make vs CC=gcc make`

- Při linkování záleží na pořadí souborů (knihoven)!**
- Jednou z výhod dobrých pravidel je možnost paralelního překladačů nezávislých cílů.

## Zadání 7. domácího úkolu HW7

### Téma: Kruhová fronta v poli

Povinné zadání: **3b**; Volitelné zadání: **4b**; Bonusové zadání: *není*

- Motivace:** Práce s pamětí a datovými strukturami.
- Cíl:** Prohloubit si znalost paměťové reprezentace a dynamické alokace paměti s uvolňováním.
- Zadání:** <https://cw.fel.cvut.cz/wiki/courses/bab36prga/hw/hw7>
  - Implementace kruhové fronty s využitím předalokovaného pole pro vkládané prvky.
  - Volitelné zadání** rozšiřuje úlohu o dynamické zvětšování a zmenšování kapacity fronty podle aktuálních požadavků na počet vkládaných/odebíraných prvků.
- Termín odevzdání:** 27.04.2024, 23:59:59 PDT.

## Část III

### Část 3 – Zadání 7. domácího úkolu (HW7)



## Shrnutí přednášky

## Diskutovaná témata

- Standardní knihovny C
- Čtení a ukládání z/do souboru
- Ošetření chybových stavů - `assert()`, `errno`, `setjmp()`, `longjmp()`
- Kódovací příklady
  
- **Příště: Spojové struktury.**